

Zpráva o činnosti Českého národního byzantologického komitétu v roce 2010

Český národní byzantologický komitét (dále ČNBK) pracoval v roce 2010 v dosavadním složení pod vedením PhDr. Vladimír Vavřínek (SLÚ AV ČR) s tím, že na lednové schůzi Byzantologické skupiny v roce 2011 bude zvolen nový ČNBK, který připraví českou účast a bude reprezentovat českou byzantologii na 22. mezinárodním kongresu byzantských studií v Sofii v srpnu 2011.

Pod redakcí P. Milka a L. Havlíkové vyšel (v jednom svazku jako dvojčíslo) další ročník (68-2010) mezinárodního časopisu *Byzantinoslavica* o celkovém rozsahu 426 stran. Obsahuje 17 studií od autorů z 11 zemí, recenzní část a seznam publikací došlých redakci. Na základě doporučení Rady SLÚ rozhodla ředitelka ústavu, že počínaje ročníkem 69 (2011) bude jedinou vedoucí redaktorkou časopisu L. Havlíková; došlo také k menším změnám ve složení redakční rady.

Slovanský ústav AV ČR ve spolupráci s Centre d'Études byzantines, Néo-helléniques et Sud-Est Européennes (École des Hautes Études en Sciences Sociales) v Paříži uspořádal v březnu 2010 v Praze mezinárodní kolokvium *EKFRASIS. La représentation des monuments dans les littératures byzantine et byzantino-slaves*, jehož organizace se ujali Paolo Odorico (Paříž) a Vladimír Vavřínek ve spolupráci s V. Drbalem (SLÚ AV ČR). Záštitu nad kolokviem přijal velvyslanec Řecké republiky v Praze pan Konstantinos Kokossis. Celkem bylo prosloveno 21 přednášek; 6 přednášejících (P. Balcárek, R. Dostálová, V. Drbal, J. Jančárková, J. Kostěnek, J. Záruba-Pfeffermann) bylo z ČR, tři z USA a další pak z šesti různých evropských zemí. Přednášky, vesměs rozpracované v podrobnější dokumentované studie, byly už odevzdány do tisku a budou uveřejněny ve zvláštním čísle *ByzSlav* 69 (2011) čís. 1. Jde o jeden z výstupů společného výzkumného projektu obou uvedených institucí podporovaného Akademickou radou AV ČR.

Vyšlo několik knižních publikací, zejména překlad Justiniánových *Istitutiones* od prof. M. Skřejpka (Karolinum), překlad díla *Starec Siluan* od Sofronia pořízený P. Balcárkem (IBYZ, Olomouc), *Úvod do byzantské filosofie* od P. Milka a *Geografie a mýty v Dionysialách Nonna z Pannopole* od R. Dostálové (Nakladatelství P. Mervart). R. Dostálová přeložila řadu básní několika řeckých básníků, které byly postupně uveřejněny v několika číslech uměnovědného časopisu *PROSTOR* a společně s V. Hladkým připravila překlad kompletního díla G. Seferise, který je nyní v recenzním řízení. V tisku se nacházejí její kapitola o byzantském politickém myšlení pro kolektivní dílo *Dějiny evropského politického myšlení*, do něhož přispěl i V. Vavřínek kapitolou o historickém významu kulturního díla cyrilometodějské misie. V tisku je rovněž publikace J. Kostěnce (spolu s A. Zähem) *Wissenschaftlicher Nachlass der Deutsch-Böhmischen archäologischen Expedition nach Lykaonien, Os-Pamphylien und Isaurien durchgeführt im Jahre 1902*, který vyjde v řadě *Ergänzungsbände zu den Tituli Asiae Minoris* (ETAM 26) ve Vídni 2011. Do tisku byla odevzdána obsáhlá *Encyklopedie Byzance* od V. Vavříneka (Nakladatelství LIBRI) a monografie J. Jančárkové *Historik umění prof. Nikolaj L. Okuněv (1885-1949)*. K vydání je připravena kniha M. Kulhánkové o žebrové poezii v Byzanci s překlady básní Theodora Prodroma. Zápomořská universita připravuje vydání ukrajinského překladu kniky R. Dostálové *Byzantská vzdělanost*.

Členové ČNBK i další členové byzantologické skupiny publikovali řadu studií a recenzí jak v domácích časopisech, tak i v zahraničí (*ByzSlav*: R. Dostálová, V. Drbal, M. Kulhánková, K. Loudová, M. Luptáková; *Parresia*: V. Drbal; *Slovanský přehled*: L. Havlíková;

Byzantinoslovaca: L. Havlíková; Studia historica Brunensis: L. Havlíková; Bulletin of British Byzantine Studies: J. Kostěnc; Studia Patristica: P. Balcárek; Theologos: T. Mrňávek) a rovněž v různých domácích i zahraničních sbornících.

Kolegyně z Ústavu klasických studií Filosofické fakulty MU v Brně uspořádaly v září 2010 mezinárodní konferenci *Literary Crossroads*, na níž byly dva půldny věnovány byzantské literatuře.

M. Kulhánková se zúčastnila s přednáškou 4. mezinárodní konference Evropské společnosti novořeckých studií v Granadě. J. Kostěnc uveřejnil v Aktech 12. Rakouské archeologické konference ve Vídni přednášku o Německo-české archeologické expedici do Malé Asie podniknuté roku 1902. T. Mrňávek pronesl přednášky o překladu liturgie Jana Zlatoústého na konferencích v Košicích a v Ružomberoku. Jednu přednášku proslavil i na řeckokatolické fakultě v Prešově. P. Milko měl přednášku „Universalie v Byzanci“ na konferenci uspořádané Teologickou fakultou Jihočeské univerzity a Filosofickým ústavem AV ČR. P. Balcárek přednášel během svých studijních pobytů v Archeologickém ústavu v Jeruzalémě a v Archeologickém ústavu ve Varšavě. V. Drbal na pozvání francouzské strany přednesl v Paříži pro členy Společnosti pro studium antických mozaik přednášku o pozdně antických mozaikách z Apameie.

Mezinárodní spolupráce: J. Kostěnc už sedmý rok pokračoval ve spolupráci s Kenem Darkem (University of Reading, UK) v dlouhodobém archeologickém projektu v komplexu chrámu Hagia Sofía v Istanbulu. Pracuje také jako poradce pro virtuální rekonstrukci tohoto chrámu v byzantské době pro Foundation of the Hellenic World (Řecko). - L. Havlíková je zapojena do společného mezinárodního projektu (SLÚ a FF UKF v Nitře) *Po stopách Cyrila a Metoděje v české a slovenské bibliografii*. - P. Balcárek je od června 2010 odborníkem čís. 2 v projektu EU vedeném rumunskou stranou a zaměřeném na ochranu a uchování byzantských postbyzantských památek v Rumunsku.

Řada našich členů působí pedagogicky: na různých fakultách UK v Praze přednášeli: R. Dostálová, K. Chábová, M. Skřejpek, V. Hladký, H. Hlaváčková, P. Milko, M. Luptáková, T. Mrňávek; na FF MU v Brně přednášejí a vedou semináře M. Kulhánková a K. Loudová. Na FF UP v Olomouci přednesl jako host přednášky P. Balcárek. K. Loudová byla pozvána, aby jeden semestr měla přednášky a vedla seminář na Universitě v Nikosii na Kypru.

L. Havlíková byla požádána o oponentský posudek při habilitačním řízení PhDr. M. Hurbaniče na FF Univerzity Komenského v Bratislavě. Mgr. V. Drbal obhájil v Ústavu dějin umění FF UK disertaci o pozdně antických mozaikách v Sýrii a byla mu udělena vědecká hodnost PhD.

Grantové agentury: V. Vavřínek je členem oborové rady čís. 9 GA AV ČR a L. Havlíková členkou oborové rady čís. 8 GA AV ČR. L. Havlíková vypracovala oponentské posudky pro grantové agentury KEGA a VEGA na Slovensku a P. Balcárek napsal posudky pro Grantovou agenturu Prešovské univerzity.

Popularizace: Ve spolupráci se Společností přátel starověkých civilizací v Národním muzeu připravil V. Vavřínek cyklus sedmi přednášek na téma *BYZANC – dědička říše východořímské ve středověku* (únor - duben 2010); přednášky proslavili V. Vavřínek, J. Kostěnc, H. Tůmová, M. Šorm, M. Kulhánková, J. Jančárková. – V. Vavřínek a V. Čermák byli přizváni do Komise pro přípravu oslav příchodu cyrilometodějské misie v roce 2013

zřízené Senátem Parlamentu ČR. – V. Vavřínek je kurátorem cyrilometodějské části výstavy *Velehrad v křižovatce dějin* připravované Cyrilometodějskou teologickou fakultou UP v Olomouci k témuž výročí. – J. Kostěnc spolupracuje jako poradce na chystaném filmu o sv. Cyrilu a Metodějovi (Agentura Mars, Brno).

PhDr. Vladimír Vavřínek, CSc.
předseda Českého národního
byzantologického komitétu

V Praze, 7. ledna 2010